

COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak inzake het beroep van dhr. x, hierna te noemen appellant, van 20 februari 2011, ontvangen 28 februari 2011, tegen het besluit d.d. 9 februari 2011 van de examencommissie van de Faculteit Rechtswetenschappen (FRW), hierna te noemen verweerster, betreffende het door appellant behaalde cijfer voor de cursus 'Elementair Privaatrecht A', van de bacheloropleiding 'Rechtsgeleerdheid'.

In reactie op de uitnodiging van het college om na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk zou zijn heeft de examencommissie, hierna te noemen verweerster, laten weten dat op 21 maart 2011 een gesprek met appellant heeft plaatsgevonden maar dat de poging om hierbij te komen tot een minnelijke schikking gefaald heeft. Op 23 maart 2011 heeft verweerster een verweerschrift ingediend.

Op 21 april 2011 heeft het college een openbare zitting gehouden ter behandeling van het beroep. Daarbij was appellant aanwezig. Namens verweerster verschenen mw. X en de heer Y. Tijdens de zitting zijn partijen in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten en vragen van het college te beantwoorden.

Appellant geeft aan het niet eens te zijn met de uitslag van de cursus 'Elementair privaatrecht A', bestaande uit twee deeltentamens, waarvan de uitslagen op 17 januari 2011 respectievelijk 9 februari 2011 bekend zijn gemaakt. Het beroep van appellant valt uiteen in twee bezwaren.

Met betrekking tot het hertentamen van deelttoets 1 geeft appellant aan dat dit hertentamen bestond uit 44 multiple choice vragen. Hier werd een gokkans van 25% gehanteerd. Bij 29 juiste antwoorden zou het cijfer '5,5' worden toegekend. Appellant had precies 29 juiste antwoorden. Vervolgens werd bekendgemaakt dat er één vraag kwam te vervallen. Deze vraag had appellant, gezien de antwoordsleutel, goed beantwoord. Voor appellant betekende het vervallen van deze vraag dat hij geen 5,5 maar een 5,2 toegekend kreeg. Appellant is van mening dat hij geen rekening had gehouden en geen rekening behoefde te houden met het feit dat er eventueel een vraag zou komen te vervallen. Appellant is echter van mening dat, nu hij de vervallen vraag goed had beantwoord, zijn cijfer juist verhoogd had moeten worden, in plaats van verlaagd. Appellant betoogt dat er kennelijk geen beleid is binnen de universiteit over hoe examinatoren met "slechte vragen" om dienen te gaan. Appellant dient ter zitting een stuk in waaruit volgens hem zou blijken dat studenten er, bij een andere cursus, juist punten bij hebben gekregen toen bleek dat een vraag niet correct was en er meer antwoorden mogelijk bleken te zijn. Er waren voor verweerster derhalve ook andere manieren geweest om met een slechte vraag om te gaan, aldus appellant. Appellant is dan ook van mening dat het feit dat een vraag niet correct blijkt te zijn, niet ten nadele van een student mag uitwerken. Voorts stelt appellant dat het tentamen vooraf geanalyseerd had dienen te worden, terwijl dat nu kennelijk achteraf is gebeurd. Verweerster had zijns inziens vooraf moeten zien dat het geen goede vraag was.

Het tweede bezwaar van appellant richt zich op het hertentamen van deelttoets 2 d.d. 9 februari 2011. Appellant geeft aan het niet eens te zijn met de wijze waarop zijn tentamen is nagekeken. Hij is van mening dat hij te weinig punten toegekend heeft gekregen. Hij wijst er op dat er kennelijk eerst punten zijn toegekend die later gehalveerd zijn. Voorts verzoekt hij zijn tentamen te laten nakijken door een onafhankelijke docent.

Verweerster geeft aan dat de betreffende cursus 'Elementair privaatrecht A' bestaat uit 2 deoltoetsen; de uitslagen van deze 2 deoltoetsen vormen gezamenlijk het eindcijfer van de cursus. Voor beide deoltoetsen wordt een afzonderlijke herkansing geboden.

Verweerster stelt dat er inderdaad geen uniform beleid binnen de universiteit is omtrent de vaststelling van de omvang van het tentamen en dat examinatoren daar een zelfstandige bevoegdheid toe hebben. Verweerster legt uit dat bij de vaststelling van het cijfer voor het multiple choice-tentamen een gokkans van 25% geldt. Er kan pas een score hoger dan het cijfer "0" behaald worden indien meer dan 25% van de vragen juist zijn beantwoord; daarna neemt het cijfer lineair toe tot het maximale cijfer "10". Op deze wijze geldt de gokkans voor het gehele tentamen. Deze handswijze is vastgesteld op advies van de toetsdeskundige. Verweerster geeft aan dat achteraf uit nadere statistische analyse kan blijken dat een vraag studenten op het verkeerde been heeft gezet. Indien dat het geval is, dan dient de betreffende vraag alsnog komen te vervallen. Verweerster stelt dat er bij het betreffende tentamen een vraag is komen te vervallen op basis van deze analyse: op de betreffende vraag was namelijk geen juist en eenduidig antwoord mogelijk. De consequentie van het laten vervallen van deze vraag was dat de deoltoets niet uit 44 maar nog slechts uit 43 vragen bestond. Nu appellant 28 van de 43 vragen goed had beantwoord (en niet 29 van de 44) levert dit voor hem het cijfer 5,3 op, nu de beoordelingsmaatstaf verschoof. De door hem volgens de antwoordsleutel juist beantwoorde vraag, kon niet worden meegenomen in de beoordeling, aangezien deze vraag geheel was komen te vervallen. Dit is geen ongelijkheid, aldus verweerster, aangezien dit geldt voor alle studenten die op deze datum de herkansing hebben afgelegd. Volgens verweerster is het standpunt van appellant, dat zijn antwoord op de betreffende vraag juist zou zijn, niet verdedigbaar. Zijn antwoord kwam weliswaar overeen met het antwoordalternatief in de sleutel, maar dit antwoord bleek niet als juist of als het enige juiste antwoord te kunnen worden beschouwd. Bovendien bleek er, na nadere analyse, te weinig informatie in de vraag te staan om de vraag te kunnen beantwoorden. Dit betekent dat alleen door gokken een juist resultaat had kunnen worden bereikt, volgens verweerster. Derhalve kan voor het toekennen van punten voor de betreffende vraag inhoudelijk geen rechtvaardiging worden gevonden, aldus verweerster. Verweerster is daarom van mening dat het het meest zorgvuldig en het meest eerlijk was om de vraag te laten vervallen. Het betreffende tentamen was met 43 vragen nog steeds een goede afspiegeling van de lesstof. Op de vraag van het college of is overwogen om twee antwoorden, behorend bij de vraag, goed te keuren geeft verweerster aan dat dit is overwogen, maar dat het laten vervallen van de vraag als de meest eerlijke manier werd beschouwd.

Voorts geeft verweerster aan dat de beoordelingsprocedure vooraf naar studenten is gecommuniceerd, en dat de wijze van berekenen van het cijfer, onder voorbehoud van noodzakelijke wijzigingen, aan hen bekend was. Het cijfer 5,5 is bovendien nimmer aan appellant toegekend.

Met betrekking tot het door appellant tijdens de zitting ingevoegde stuk, waaruit zou blijken dat studenten er bij een andere cursus punten bij hebben gekregen toen een vraag niet correct was, stelt verweerster niet te kunnen beoordelen of het hier om een gelijk geval gaat.

Ter zitting wordt appellant gevraagd naar de onderbouwing voor zijn stelling dat zijn herkansing voor de tweede deoltoets niet correct is nagekeken, aangezien een dergelijke onderbouwing in zijn beroepschrift ontbreekt. Het college wijst er op daarbij dat zij niet kan treden in een inhoudelijke beoordeling van het tentamen maar slechts kan beoordelen of de examinator voldoende zorgvuldigheid heeft betracht bij de beoordeling van het tentamen en de daarbij

gevolgde procedure. Het college stelt partijen in de gelegenheid nadere informatie te verstrekken omtrent de beoordeling van deelttoets 2. Het college en partijen komen overeen de zitting te schorsen en deze op 26 mei 2011 te hervatten. Appellant heeft een nadere onderbouwing ingediend op 2 mei 2011; verweerster heeft hierop gereageerd bij schrijven van 11 mei 2011.

In zijn aanvullend beroepschrift gaat appellant uitgebreid inhoudelijk in op de door hem gegeven antwoorden en dat hij van mening is dat er te weinig punten zijn toegekend. Hij stelt dat zijn antwoorden overeenkomen met de antwoordindicatie. Appellant wijst er ter zitting op dat op het tentamenformulier te zien is dat punten zijn toegekend, die later weer zijn doorgestreept.

Verweerster geeft aan dat gekeken moet worden naar het aantal punten dat uiteindelijk per onderdeel is toegekend en dat deze aantallen correct zijn. Deze zijn vastgesteld aan de hand van een antwoordindicatie die vooraf is opgesteld in gezamenlijk overleg tussen de docenten van het vak. Deze antwoordindicatie is ten behoeve van de inzage van het tentamen via blackboard gepubliceerd zodat voor alle studenten inzichtelijk is hoe de beoordeling geschiedt. Hierin is tevens een puntenverdeling opgenomen. Het tentamen is nagekeken volgens de indicatie en de antwoorden zijn dienovereenkomstig met punten beloond. Wegens onvolledigheden en/of onjuistheden in de beantwoording door appellant was het niet mogelijk om voor ieder onderdeel het maximale puntenaantal toe te kennen.

Verweerster zegt op de hoogte te zijn van de verstrekkende gevolgen voor appellant die verbonden zijn aan het niet behalen van de betreffende cursus, aangezien appellant op basis van art. 31.6 van de Onderwijs- en Examenregeling Bacheloropleidingen van de Faculteit Rechtswetenschappen aan het einde van dit studiejaar alle 60 ECTS van de propedeutische fase behaald moet hebben. Daarom is zijn tentamen, vóór de inzage, een tweede keer nagekeken en hebben zich meerdere docenten over zijn tentamen gebogen. Verweerster stelt dat dit aangeeft dat op zorgvuldige wijze alle mogelijkheden zijn benut om appellant tegemoet te komen, maar dat er geen reden is gezien om zijn cijfer aan te passen.

Na kennisneming van de gedingstukken, alsmede gelet op het verhandelde ter zitting, acht het college het beroep ontvankelijk en overweegt als volgt.

Artikel 7.61 lid 6 WHW bepaalt dat het beroep kan worden ingesteld ter zake dat een beslissing in strijd is met het recht. Daaruit vloeit voort dat de toetsing door het college beperkt dient te blijven tot rechtmatigheidscriteria, zoals de vraag of verweerster zorgvuldig heeft gehandeld dan wel de vraag of gezegd zou moeten worden dat verweerster niet in redelijkheid tot het onderhavige besluit heeft kunnen komen.

Met betrekking tot het eerste deel van het beroep van appellant, dat betrekking heeft op het multiple choice tentamen, overweegt het college het volgende.

Het college overweegt allereerst dat de kwaliteit van een tentamen, en daarmee het niveau van afgestudeerden aan de instelling, voorop dient te staan.

Verweerster heeft in de ogen van het college voldoende aannemelijk gemaakt dat de betreffende vraag niet (juist) beantwoord kon worden, aangezien er te weinig informatie in de vraag stond en er daarnaast niet één meest juist antwoord was. Het was kennelijk zo dat het "juiste" antwoord, waarmee het college het antwoord bedoelt dat als juist in de antwoordsleutel was opgenomen, derhalve alleen kon worden gegeven door middel van gokken.

Het is de discretionaire bevoegdheid van verweerster de omvang van het tentamen vast te stellen. In beginsel dient dit te gebeuren voordat het tentamen plaatsvindt. In het geval zoals zich in onderhavige zaak voerde, dat achteraf blijkt dat een vraag niet correct blijkt te zijn, acht het college het rechtmatig dat het vaststellen van de omvang van het tentamen, in verband met de kwaliteit van het tentamen, (opnieuw) mag plaatsvinden nadat het tentamen is afgenomen.

In dit geval werd er geen kennis met de vraag getoetst, omdat de vraag niet correct bleek te zijn. Het college concludeert dan ook dat het gerechtvaardigd was om de betreffende vraag geheel achterwege te laten en de omvang van het tentamen opnieuw vast te stellen.

Nu naar de mening van het college de kwaliteit van het tentamen voorop staat, is het irrelevant of een student al dan niet gebaat is bij het laten vervallen van een tentamenvraag, nu dit ook niet het beoogde gevolg was van de beslissing om de vraag te laten vervallen.

Gelet op het bovenstaande verklaart het college hiermede het beroep van appellant op dit onderdeel ongegrond.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het beroep van appellant, de beoordeling van het tentamen met open vragen, overweegt het college het volgende.

Bij een examenonderdeel, zoals het betreffende tentamen dat bestaat uit open vragen, gaat het om een beoordeling van het kennen en kunnen van een student. Het college dient een marginale toets aan te leggen en kan derhalve niet treden in de inhoudelijke beoordeling. Het college oordeelt dan ook slechts over de vraag of verweerster bij de gevolgde procedure tijdens de beoordeling van het tentamen van appellant de nodige zorgvuldigheid heeft betracht of dat sprake is van een zodanige kennelijke onredelijkheid in de beoordeling dat de beoordeling om die reden niet in stand kan blijven.

Het is het college gebleken dat bij dit tentamen vooraf een uitgebreide antwoordindicatie is opgesteld door de docenten van het vak. Studenten konden deze na het tentamen raadplegen via blackboard. De beoordeling van het tentamen, en wat van een student die dit tentamen heeft afgelegd wordt verwacht, was daarmee inzichtelijk. Tijdens de inzage is appellant bovendien in de gelegenheid geweest vragen te stellen omtrent zijn beoordeling.

Daarnaast hebben de docenten vooraf een gedetailleerde puntenverdeling opgesteld.

Verweerster heeft aangegeven dat aan appellant, op basis van de vooraf opgestelde documenten, niet voor ieder onderdeel het maximale puntenaantal kon worden toegekend wegens onvolledigheden en/of onjuistheden in de door hem gegeven antwoorden.

Daarnaast is gebleken dat het tentamen van appellant meermaals door verschillende docenten is nagekeken op initiatief van verweerster. Deze docenten kwamen afzonderlijk van elkaar tot eenzelfde puntentoekening.

Gehoord de toelichting van verweerster kan niet geconcludeerd worden dat verweerster onzorgvuldig zou hebben gehandeld, dan wel dat verweerster niet in redelijkheid tot het onderhavige besluit heeft kunnen komen. Het college verklaart hiermede het beroep van appellant op dit onderdeel ongegrond.

Aldus besloten op 26 mei 2011 door het College van Beroep voor de Examens.

Tegen deze uitspraak kunt u, binnen zes weken na bekendmaking van deze uitspraak, beroep aantekenen bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 636, 2501 CN Den Haag. Voor meer informatie kunt u kijken op www.cbho.nl.